Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2025)0159

Provedba i ostvarivanje ciljeva održivog razvoja uoči političkog foruma na visokoj razini 2025.

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. srpnja 2025. o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja uoči političkog foruma na visokoj razini 2025. (2025/2014(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članak 3. stavak 5. Ugovora o Europskoj uniji te članak 13. i članak 208. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir Odluku (EU) 2022/591 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030.[1],

– uzimajući u obzir zajedničku izjavu Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u Vijeću, Europskog parlamenta i Komisije od 30. lipnja 2017. naslovljenu „Novi europski konsenzus o razvoju – naš svijet, naše dostojanstvo, naša budućnost”[2],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. rujna 2015. o praćenju europske građanske inicijative Right2Water (Pravo na vodu)[3] i svoju Rezoluciju od 5. listopada 2022. o pristupu vodi kao ljudskom pravu: vanjska dimenzija[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. studenoga 2019. o klimatskoj i okolišnoj krizi[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. lipnja 2021. o Strategiji EU-a

---

1 SL L 114, 12.4.2022., str. 22., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
2 SL C 210, 30.6.2017., str. 1.
3 SL C 316, 22.9.2017., str. 99.
4 SL C 132, 14.4.2023., str. 54.
5 SL C 232, 16.6.2021., str. 28.

za bioraznolikost do 2030. – Vraćanje prirode u naše živote[1],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2022. o akcijskom planu EU-a za socijalnu ekonomiju[2],

– uzimajući u obzir rezoluciju Opće skupštine UN-a od 27. ožujka 2023. naslovljenu „Promicanje socijalne i solidarne ekonomije za održivi razvoj”,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Međunarodne organizacije rada o dostojanstvenom radu i ekonomiji skrbi donesenu na 112. međunarodnoj konferenciji rada održanoj 14. lipnja 2024.,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 6. srpnja 2022. o rješavanju pitanja sigurnosti opskrbe hranom u zemljama u razvoju[3],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. studenoga 2022. o budućoj europskoj financijskoj strukturi za razvoj[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. ožujka 2023. o usklađenosti politika radi razvoja[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. lipnja 2023. o provedbi i ostvarivanju ciljeva održivog razvoja[6],

– uzimajući u obzir svoju preporuku Vijeću od 19. prosinca 2024. o prioritetima EU-a za 69. sjednicu Komisije UN-a o statusu žena[7],

– uzimajući u obzir Rezoluciju od 11. travnja 2024. o uključivanju prava na pobačaj u Povelju EU-a o temeljnim pravima[8],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o stanju u pogledu seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava u EU-u u kontekstu zdravlja žena[9],

– uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 18. studenoga 2020. naslovljen „Ostvarivanje UN-ovih ciljeva održivog razvoja –

---

1 SL C 67, 8.2.2022., str. 25.
2 SL C 47, 7.2.2023., str. 171.
3 SL C 47, 7.2.2023., str. 149.
4 SL C 167, 11.5.2023., str. 57.
5 SL C, C/2023/398, 23.11.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.
6 SL C, C/2024/493, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
7 SL C, C/2025/1971, 11.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.
8 SL C, C/2025/1279, 13.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.
9 SL C 81, 18.2.2022., str. 43.

sveobuhvatan pristup” (SWD(2020)0400),

– uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije od 3. studenoga 2021. naslovljen „Smjernice za bolju regulativu” (SWD(2021)0305) i paket instrumenata za bolju regulativu iz srpnja 2023.,

– uzimajući u obzir uključivanje ciljeva održivog razvoja u okvir za bolju regulativu, uključujući komunikaciju Komisije od 29. travnja 2021. naslovljenu „Bolja regulativa: zajedničkim snagama za bolje zakonodavstvo” (COM(2021)0219),

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 26. svibnja 2015. o iskorjenjivanju siromaštva i poticanju održivog razvoja nakon 2015.,

– uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 24. listopada 2019. o ekonomiji dobrobiti[1] i Zaključke Vijeća od 24. lipnja 2024. o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 79. sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2024. – rujan 2025.,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 22. lipnja 2021. naslovljene „Sveobuhvatan pristup za ubrzanje provedbe Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. – Bolja ponovna izgradnja nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19”,

– uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 16. lipnja 2022. o učenju za zelenu tranziciju i održivi razvoj,

– uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 21. lipnja 2022. naslovljene „Transformativna uloga obrazovanja za održivi razvoj i globalno građanstvo kao ključnog alata za postizanje ciljeva održivog razvoja”,

– uzimajući u obzir zaključak Vijeća od 24. lipnja 2024. o ciljevima razvojne pomoći EU-a,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. ožujka 2020. naslovljenu „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo – Za čišću i konkurentniju Europu” (COM(2020)0098),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. svibnja 2021. naslovljenu „Put prema zdravom planetu za sve – Akcijski plan EU-a: prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla” (COM(2021)0400) i priloge,

– uzimajući u obzir izvješće Europske agencije za okoliš i Komisijina Zajedničkog istraživačkog centra od 3. ožujka 2025. naslovljeno

---

[1] SL C 400, 26.11.2019., str. 9.

„Praćenje i izgledi za postizanje nulte stope onečišćenja – 2025.”,

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 23. veljače 2022. o dostojanstvenom radu u cijelom svijetu za globalnu pravednu tranziciju i održiv oporavak (COM(2022)0066),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. ožujka 2024. naslovljenu „Upravljanje klimatskim rizicima – zaštita ljudi i blagostanja” (COM(2024)0091),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenu „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost” (COM(2025)0085),

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 7. ožujka 2025. naslovljenu „Plan za prava žena” (COM(2025)0097),

– uzimajući u obzir mandatna pisma predsjednice Komisije Ursule von der Leyen za 26 europskih povjerenika,

– uzimajući u obzir izvješće Europske agencije za okoliš od 4. prosinca 2019. naslovljeno „Europski okoliš – stanje i izgledi 2020.: znanje za tranziciju prema održivoj Europi”,

– uzimajući u obzir strategiju EU-a za globalno zdravlje,

– uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost III (GAP III),

– uzimajući u obzir strategiju EU-a za bioraznolikost do 2030.,

– uzimajući u obzir europsku strategiju za skrb,

– uzimajući u obzir prvo dobrovoljno preispitivanje provedbe ciljeva održivog razvoja koje je proveo EU te koje je 19. srpnja 2023. predstavljeno Ujedinjenim narodima;

– uzimajući u obzir izvješće Eurostata iz 2024. o praćenju napretka u ostvarenju ciljeva održivog razvoja u kontekstu EU-a, objavljeno 18. lipnja 2024.,

– uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 19. rujna 2018. naslovljeno „Prikladniji pokazatelji za evaluaciju ciljeva održivog razvoja – doprinos civilnog društva”, mišljenje od 30. listopada 2019. naslovljeno „Nitko ne smije biti zapostavljen pri provedbi Programa održivog razvoja do 2030.” i mišljenje od 8. prosinca 2021. naslovljeno „Obnovljena strategija održivog financiranja”,

– uzimajući u obzir Rezoluciju UN-a 70/1 naslovljenu „Promijeniti svijet: program održivog razvoja do 2030.”, koja je usvojena na sastanku na vrhu UN-a o održivom razvoju održanom 25. rujna 2015.

u New Yorku te kojom su uspostavljeni ciljevi održivog razvoja,

– uzimajući u obzir Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) za mlade,

– uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o biološkoj raznolikosti (UNCBD) i Globalni okvir za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala, dogovoren na 15. sastanku Konferencije stranaka Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti,

– uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom i Strategiju EU-a o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2030.,

– uzimajući u obzir Okvir iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015. 2030., koji su 18. ožujka 2015. donijele države članice UN-a na Trećoj svjetskoj konferenciji UN-a o smanjenju rizika od katastrofa,

– uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju UN-a o klimatskim promjenama (UNFCCC) i Pariški sporazum usvojen na 21. konferenciji stranaka UNFCCC-a (COP21) u Parizu 12. prosinca 2015.,

– uzimajući u obzir Desetljeće znanosti UN-a o oceanima za održivi razvoj (2021. – 2030.),

– uzimajući u obzir obvezu iz Buenos Airesa kojom se utvrđuje put prema društvu skrbi, donesenu na 15. sjednici Regionalne konferencije o ženama u Latinskoj Americi i na Karibima održanoj u Buenos Airesu od 7. do 11. studenoga 2022., koju su organizirali Gospodarska komisija za Latinsku Ameriku i Karibe, Regionalni ured za Sjevernu i Južnu Ameriku i Karibe pri Tijelu Ujedinjenih naroda za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN-Women) i argentinska vlada,

– uzimajući u obzir izvješće iz 2024. naslovljeno „Jesmo li blizu cilja? Sinteza UN-ovih evaluacija sustava za cilj održivog razvoja br. 5”, koje su zajednički objavili organizacije UN Women, Program UN-a za razvoj, Fond UN-a za stanovništvo, Fond UN-a za djecu i Svjetski program za hranu,

– uzimajući u obzir sporazum u okviru Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije (BBNJ) od 4. ožujka 2023. (Sporazum UN-a o otvorenom moru),

– uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o iskorjenjivanju nasilja nad ženama,

– uzimajući u obzir indeks jednakosti spolova za 2024. Europskog instituta za jednakost spolova,

– uzimajući u obzir Pekinšku platformu za djelovanje i ishode njezinih revizijskih konferencija,

– uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća UN-a za ljudska prava 48/13, donesenu 8. listopada 2021., i Rezoluciju Opće skupštine UN-a 76/300 o ljudskom pravu na čist, zdrav i održiv okoliš, donesenu 28. srpnja 2022., te Rezoluciju 2545 (2024) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe o uključivanju ljudskog prava na siguran, čist, zdrav i održiv okoliš u proces iz Reykjavika, donesenu 18. travnja 2024.;

– uzimajući u obzir Rezoluciju Skupštine Ujedinjenih naroda za okoliš (UNEA) naslovljenu „5/10. Ekološka dimenzija održivog, otpornog i uključivog oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19”, donesenu 2. ožujka 2022.,

– uzimajući u obzir izvješće UN-a o globalnom održivom razvoju za 2019. naslovljeno „Budućnost je sada: znanost za postizanje održivog razvoja”,

– uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika UN-a naslovljeno „Naš zajednički program”, predstavljeno Općoj skupštini UN-a, te mandat koji je Opća skupština UN-a Rezolucijom 76/6 od 15. studenoga 2021. dala glavnom tajniku UN-a, a odnosi se na poduzimanje daljnjih mjera u vezi sa spomenutim izvješćem,

– uzimajući u obzir izvješće UN-a o održivom razvoju za 2021. naslovljeno „Desetljeće djelovanja za ciljeve održivog razvoja” i izvješće UN-a o održivom razvoju za 2022. naslovljeno „Od krize do održivog razvoja: ciljevi održivog razvoja kao plan do 2030. i nakon toga”,

– uzimajući u obzir Izvješće UN-a o ciljevima održivog razvoja za 2024.,

– uzimajući u obzir posebno izvješće Međuvladinog panela o klimatskim promjenama o globalnom zatopljenju od 1,5 °C iz 2018., njegovo posebno izvješće o klimatskim promjenama i tlu, njegovo posebno izvješće o oceanima i kriosferi u kontekstu klimatskih promjena te njegovo šesto izvješće o procjeni (AR6),

– uzimajući u obzir izvješće o globalnoj procjeni Međuvladine znanstveno-političke platforme o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES) od 25. studenoga 2019. o biološkoj raznolikosti i uslugama ekosustava te njezina najnovija izvješća o procjeni povezanosti i korjenitih promjena,

– uzimajući u obzir izvješće Programa Ujedinjenih naroda za okoliš od 18. veljače 2021. naslovljeno „Pomirba s prirodom: znanstveni plan za rješavanje kriznih situacija u području klime, biološke raznolikosti i onečišćenja”,

– uzimajući u obzir publikaciju Odjela UN-a za ekonomska i socijalna pitanja iz siječnja 2022. naslovljenu „Dobra praksa u pogledu ciljeva održivog razvoja – zbirka uspješnih primjera i iskustava stečenih u provedbi ciljeva održivog razvoja – drugo izdanje”,

– uzimajući u obzir izvješće Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) od 10. studenoga 2022. naslovljeno „Globalni pregled financiranja održivog razvoja 2023.: bez pravednosti nema održivosti”,

– uzimajući u obzir izvješće o ljudskom razvoju za 2023./24. naslovljeno „Izlazak iz slijepe ulice: ponovno promišljanje suradnje u polariziranom svijetu”,

– uzimajući u obzir izvješće Međuagencijske radne skupine UN-a za financiranje razvoja iz travnja 2024. naslovljeno „Izvješće o financiranju održivog razvoja: financiranje razvoja na prekretnici”,

– uzimajući u obzir inicijativu glavnog tajnika Ujedinjenih naroda iz veljače 2023. pod nazivom „Poticanje ostvarenja ciljeva održivog razvoja radi ostvarenja Programa održivog razvoja do 2030.”,

– uzimajući u obzir inicijativu iz Bridgetowna, pokrenutu 23. rujna 2022.,

– uzimajući u obzir inicijativu Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) „Jedno zdravlje” i zajednički akcijski plan „Jedno zdravlje” (2022. – 2026.) SZO-a, Organizacije UN-a za hranu i poljoprivredu (FAO), Svjetske organizacije za zdravlje životinja i Programa UN-a za zaštitu okoliša (UNEP),

– uzimajući u obzir izvješće za 2024. o napretku Globalnog akcijskog plana za zdrav život i dobrobit za sve koje je objavila Svjetska zdravstvena organizacija,

– uzimajući u obzir inicijativu za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama (inicijativa Spotlight),

– uzimajući u obzir Dobrovoljne smjernice FAO-a za očuvanje održivog malog ribolova u kontekstu sigurnosti opskrbe hranom i iskorjenjivanja siromaštva,

– uzimajući u obzir sastanak na vrhu za novi globalni financijski pakt, održan u Parizu u lipnju 2023.,

– uzimajući u obzir sastanak na vrhu o ciljevima održivog razvoja 2023., održan u rujnu 2023. tijekom tjedna na visokoj razini Opće skupštine Ujedinjenih naroda,

– uzimajući u obzir sastanak na vrhu o budućnosti održan 22. i 23. rujna 2024. u New Yorku, njegov ishod, Pakt za budućnost, u kojemu

se utvrđuje 56 obvezujućih mjera za ubrzavanje i financiranje održivog razvoja, te njegova dva priloga: Globalni digitalni pakt i Deklaraciju o budućim generacijama,

– uzimajući u obzir Četvrtu međunarodnu konferenciju UN-a o financiranju razvoja, koja se održala od 30. lipnja do 3. srpnja 2025. u Sevilli (Španjolska),

– uzimajući u obzir izvješće UN-ove Mreže za rješenja za održivi razvoj iz siječnja 2025. naslovljeno „Izvješće o održivom razvoju u Europi za 2025.: prioriteti u pogledu ciljeva održivog razvoja za novo vodstvo EU-a”

– uzimajući u obzir internetsku bazu podataka za mjere ubrzanja ostvarenja ciljeva održivog razvoja,

– uzimajući u obzir postojeće nacionalne i regionalne inicijative kojima se potiče ostvarivanje ciljeva održivog razvoja,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za razvoj i Odbora za okoliš, klimu i sigurnost hrane u okviru članka 59. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za razvoj i Odbor za okoliš, klimu i sigurnost hrane (A10-0125/2025),

A. budući da Program održivog razvoja do 2030. i 17 njegovih ciljeva održivog razvoja, uključujući 169 ciljnih vrijednosti i 247 pokazatelja, predstavljaju jedini globalno prihvaćen i politički dogovoren okvir za politike utemeljene na dokazima za rješavanje zajedničkih izazova i postizanje održivog razvoja u njegovim trima dimenzijama – gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj – na uravnotežen i integriran način;

B. budući da su se države članice UN-a obvezale da će do 2030. ostvariti ciljeve održivog razvoja; budući da je za samo 17 % ciljeva održivog razvoja ostvaren zadovoljavajući napredak, da njih gotovo polovica bilježi minimalan ili umjeren napredak, dok napredak za više od trećine ciljeva kasni ili se čak bilježi nazadovanje u odnosu na polazne razine iz 2015.; budući da važni koraci koji su već poduzeti u ključnim područjima naglašavaju potrebu za hitnim djelovanjem kako bi se preokrenuo taj zabrinjavajući trend te bi trebali služiti kao poticaj za ostvarenje svih ciljeva održivog razvoja;

C. budući da provedba Programa održivog razvoja do 2030. podrazumijeva da gospodarski razvoj ide ruku pod ruku sa socijalnom pravdom, dobrim upravljanjem i poštovanjem ljudskih prava; budući da posljedice pandemije bolesti COVID-19, novo geopolitičko okruženje, eskalacija sukoba, geopolitičke napetosti, probijanje ograničenja planeta, sve veća ovisnost o sirovinama i

kritičnim mineralima, negativni učinci klimatskih promjena i gubitak biološke raznolikosti te različite krize u raznim područjima ozbiljno utječu na napredak u postizanju ciljeva održivog razvoja;

D. budući da se procjenjuje da će do 2030. u ekstremnom siromaštvu u najsiromašnijim zemljama svijeta živjeti dodatnih 175 milijuna ljudi, uključujući 89 milijuna žena i djevojčica[1]; budući da su osobe s invaliditetom izloženije siromaštvu zbog smanjenih mogućnosti zapošljavanja i obrazovanja, nižih plaća i viših troškova života; budući da je hitno potrebno daljnje zajedničko djelovanje kako bi se odgovorilo na siromaštvo;

E. budući da su ciljevi održivog razvoja, koji su univerzalni i nedjeljivi, primjenjivi na sve aktere, uključujući civilno društvo i socijalne partnere, te na javni i privatni sektor; budući da bi ti akteri trebali biti sustavno uključeni u izradu i provedbu politika povezanih s ciljevima održivog razvoja; budući da predanost privatnog sektora ciljevima održivog razvoja nudi mogućnost povećanja opsega razvojnih mjera i njihove održivosti u vidu otvaranja radnih mjesta, poticanja gospodarskog rasta i iskorjenjivanja siromaštva;

F. budući da je EU naglasio svoju nedvosmislenu predanost Programu održivog razvoja do 2030. i njegovim ciljevima održivog razvoja; budući da je napredak u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja neujednačen među europskim zemljama i da u mnogim dimenzijama održivog razvoja nije zabilježen znatan napredak u proteklom desetljeću, pri čemu su sve veće razine siromaštva i sve veća nejednakost među zemljama i unutar njih prijetnja održivom razvoju; budući da najnovije izvješće o praćenju napretka Osmog programa djelovanja za okoliš pokazuje da za većinu pokazatelja EU nije ostvario zadovoljavajući napredak u pogledu ciljeva[2]; budući da je Komisija priznala da je potrebno ostvariti veći napredak u pogledu mnogih ciljeva održivog razvoja na razini EU-a te da je ubrzavanje njihova ostvarivanja hitnije nego ikad prije, s posebnim naglaskom na ranjivim osobama;

G. budući da Komisija još nije izradila sveobuhvatnu strategiju za provedbu Programa održivog razvoja do 2030. na razini EU-a ni plan financiranja za ciljeve održivog razvoja; budući da se Komisija obvezala da će u provedbi ciljeva održivog razvoja zauzeti pristup koji obuhvaća sve resore i da bi njezin program rada trebao poticati ostvarenje Programa održivog razvoja do 2030.; budući da bi EU trebao pružiti dobar primjer za osiguravanje blagostanja za sadašnje i buduće generacije na globalnoj razini;

H. budući da će se politički forum na visokoj razini 2025. sastati od 14.

---

1 https://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2023/02/SDG-Stimulus-to-Deliver-Agenda-2030.pdf.

2 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/monitoring-progress-towards-8th-eap-objectives

do 23. srpnja 2025. pod pokroviteljstvom Gospodarskog i socijalnog vijeća; budući da će se naglasak tog foruma staviti na postizanje napretka u održivim, uključivim te znanstveno utemeljenim i dokazanim rješenjima za Program održivog razvoja do 2030. i njegove ciljeve održivog razvoja kojima se nastoji nikoga ne zapostaviti; budući da će provesti detaljna preispitivanja cilja održivog razvoja br. 3 („osigurati zdrav život i promicati dobrobit za sve u svim dobnim skupinama”), cilja br. 5 („postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojčice”), cilja br. 8 („zalagati se za kontinuirani, uključivi i održivi gospodarski rast, za punu i produktivnu zaposlenost te dostojanstven rad za sve”), cilja br. 14 („održivim gospodarenjem čuvati oceane, mora i morske resurse”); i cilja br. 17 („obnavljati globalno partnerstvo za održivi razvoj”);

I. budući da je zdravlje neizostavan temelj za dobrobit ljudi; budući da je zdravlje stanje potpune tjelesne, duševne i socijalne dobrobiti, a ne samo odsutnost bolesti ili nemoći[1]; budući da je samo pandemija bolesti COVID-19 poništila desetljeće napretka na globalnoj razini u pogledu očekivanog životnog vijeka[2]; budući da su nezarazne bolesti, uključujući kardiovaskularne bolesti, rak, dijabetes, demenciju i kronične bolesti dišnog sustava, vodeći uzroci smrti u svijetu; budući da je i sigurnost na cestama izvor bojazni;

J. budući da je onečišćenje zraka jedan od važnih čimbenika za nezarazne bolesti i uzrok gotovo 7 milijuna smrtnih slučajeva u svijetu, a više od 90 posto tih smrtnih slučajeva bilježi se u zemljama s nižim i srednjim dohotkom; budući da je na razini EU-a onečišćenje zraka, unatoč postignutom napretku, i dalje najveći okolišni rizik za zdravlje, koji svake godine uzrokuje stotine tisuća preuranjenih smrti;

K. budući da je rodna ravnopravnost ključna za pravedan, uključiv i održiv razvoj; budući da, unatoč određenim pozitivnim pomacima, i dalje postoje znatne nejednakosti; budući da su jačanje prava žena, osnaživanje žena i djevojčica, osporavanje pristranih društvenih normi, uklanjanje štetnih praksi i borba protiv diskriminacije nužni za promicanje cilja održivog razvoja br. 5;

L. budući da zaštita radničkih prava nazaduje i da je dohodovna nejednakost u porastu; budući da je globalni deficit u pogledu zapošljavanja 2024. dosegnuo 402 milijuna, dok ekstremni oblici radnog siromaštva pogađaju 240 milijuna radnika u svijetu[3]; budući da je stopa nezaposlenosti veća među ženama i mladima; budući da više od petine mladih ne radi, nije u sustavu redovitog obrazovanja

---

1 https://apps.who.int/gb/bd/PDF/bd47/EN/constitution-en.pdf?ua=1

2 https://www.who.int/news/item/24-05-2024-covid-19-eliminated-a-decade-of-progress-in-global-level-of-life-expectancy

3 https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf

niti u sustavu obrazovanja odraslih[1];

M. budući da oceani pokrivaju više od 70 % površine našeg planeta i čine njegov najveći ekosustav; budući da oceani imaju ključnu ulogu kao regulatori klime, omogućuju gospodarsku aktivnost i osiguravaju sredstva za život za više od 3 milijarde ljudi; budući da je ocean najveći svjetski saveznik u borbi protiv klimatskih promjena jer stvara 50 % svjetskog kisika, apsorbira 25 % svih emisija ugljikova dioksida i hvata 90 % viška topline koji proizlazi iz tih emisija, ali se njegov apsorpcijski kapacitet smanjuje; budući da je 40 % oceana snažno pogođeno onečišćenjem, prekomjernim ribolovom, gubitkom obalnih staništa i drugim ljudskim aktivnostima; budući da je glavni tajnik UN-a na Konferenciji UN-a o oceanima 2022. proglasio „izvanredno stanje oceana”; budući da bi uključivo upravljanje oceanima trebalo, među ostalim, biti utemeljeno na ljudskim pravima i socijalno pravedno te bi trebalo poboljšati rodnu ravnopravnost;

N. budući da se trenutačno bilježi manjak ulaganja od 4 bilijuna USD godišnje za postizanje ciljeva održivog razvoja; budući da su se tokovi izravnih stranih ulaganja u zemlje u razvoju smanjili, dok su dobici u doznakama i službenoj razvojnoj pomoći skromni[2];

O. budući da je nedostatak financiranja velika prepreka postizanju rezultata rodne ravnopravnosti; budući da je rodna ravnopravnost ključna za ispunjavanje obećanja o održivosti, blagostanju, socijalnoj pravdi, miru i ljudskom napretku; budući da su smislene i održive financijske obveze i jačanje postupaka izrade proračuna ključni za potporu provedbi zakonodavstva, politika i rodno osjetljivih usluga kako bi se unaprijedila rodna ravnopravnost u svim ciljnim vrijednostima iz cilja održivog razvoja br. 5[3];

P. budući da su nakon desetljeća brzog gomilanja duga razine duga zemalja s niskim, srednjim i visokim dohotkom i dalje na nezapamćeno visokim razinama, što ograničava njihovu sposobnost ulaganja u postizanje ciljeva održivog razvoja i učinkovito rješavanje klimatskih izazova; budući da je oko 60 % zemalja s niskim dohotkom izloženo visokom riziku od rizičnog duga ili se već suočava s njime[4]; budući da je postojeći fiskalni prostor u visokozaduženim zemljama u razvoju dodatno smanjen zbog vanjskih šokova, kao što su prirodne katastrofe, različitih aspekata upravljanja dugom, većih troškova zaduživanja i nepostojanja povoljnog međunarodnog okruženja za mobilizaciju domaćih resursa;

---

1 https://www.ilo.org/resource/news/number-youth-not-employment-education-or-training-neet-cause-concern

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/

3 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf

4 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/

Q. budući da su nezakoniti financijski tokovi, smanjenje porezne osnovice, premještanje dobiti i korupcija doveli do globalnog pada prihoda i predstavljaju još jednu važnu prepreku održivom razvoju; budući da je za rješavanje tih izazova potrebna daljnja međunarodna porezna suradnja i dodatna pravila;

R. budući da su EU i njegove države članice najveći donatori za zemlje u razvoju i osiguravaju oko 42 % ukupne službene razvojne pomoći; budući da je EU postavio cilj zajedničkog pružanja službene razvojne pomoći u iznosu od 0,7 % njegova bruto nacionalnog dohotka (BND); budući da je zajednička službena razvojna pomoć EU-a 2023. iznosila 0,57 % BND-a, pri čemu su samo četiri države članice ispunile dogovoreni cilj, dok je nekoliko drugih zabilježilo povijesne rezove svoje službene razvojne pomoći; budući da bi, kako bi se postigao taj dogovoreni cilj, proračun EU-a za službenu razvojnu pomoć trebao iznositi najmanje 200 milijardi EUR tijekom sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira; budući da je strategija Global Gateway strateški instrument i ima potencijal unaprijediti niz međusobno povezanih ciljeva održivog razvoja, posebno putem međunarodnih partnerstava i ulaganja u promet, energetiku, digitalnu infrastrukturu, zdravstvo i obrazovanje;

S. budući da je politička predanost EU-a usklađenosti politika radi razvoja potvrđena u novom europskom konsenzusu o razvoju iz 2017., u kojem je utvrđeno da je usklađenost politika radi razvoja „ključan element strategije EU-a za postizanje ciljeva održivog razvoja i važan doprinos širem cilju usklađenosti politika radi održivog razvoja”; budući da je usklađenost politika radi održivog razvoja pristup koji ujedinjuje gospodarsku, društvenu i okolišnu dimenziju održivog razvoja u svim fazama oblikovanja nacionalnih i međunarodnih politika;

T. budući da je nova administracija SAD-a donijela niz vrlo zabrinjavajućih i štetnih odluka u području međunarodnog razvoja i humanitarne pomoći, pri čemu je najvažnije ukidanje 83 % sredstava za programe u okviru Agencije SAD-a za međunarodni razvoj (USAID); budući da se procjenjuje da je to utjecalo na ugovore o stranoj pomoći u iznosu od 54 milijarde USD; budući da će obustava financiranja USAID-a i činjenica da je nekoliko država članica EU-a smanjilo iznose globalne pomoći imati dugoročne posljedice za svjetski razvojni program i postizanje ciljeva održivog razvoja;

Trenutačno stanje

1. ponovno potvrđuje svoju snažnu i nepokolebljivu predanost osiguravanju potpune i brze provedbe i ostvarivanja svih ciljeva održivog razvoja, njihovih ciljnih vrijednosti i Programa održivog razvoja do 2030. u cjelini, posebno u svjetlu sve lošijeg geopolitičkog, socijalnog, gospodarskog i ekološkog okruženja; ponovno potvrđuje svoju snažnu predanost Paktu za budućnost, koji je ključan korak prema revitalizaciji UN-a i postizanju ciljeva održivog razvoja;

2. žali zbog toga što globalna zajednica ozbiljno zaostaje u provedbi Programa održivog razvoja do 2030. i postizanju ciljeva održivog razvoja; prepoznaje međusobnu povezanost i međuovisnost 17 ciljeva održivog razvoja i priznaje da će za postizanje Programa održivog razvoja do 2030. i nakon toga biti potrebno široko i ubrzano djelovanje u svim ciljevima održivog razvoja; ističe da štetne posljedice pandemije bolesti COVID-19, eskalirajući sukobi, geopolitičke napetosti, socijalne, zdravstvene i humanitarne krize te sve veći negativni učinci klimatskih promjena predstavljaju znatne prepreke za postizanje ciljeva održivog razvoja te da su potrebni dodatni napori svih aktera kako bi se zadovoljile stvarne potrebe;

3. uviđa da kašnjenje u postizanju ciljeva održivog razvoja pogoršava znatan jaz u napretku među različitim skupinama zemalja, posebno u najsiromašnijim i najranjivijim zemljama i regijama; ističe da trenutačni nejednaki napredak dodatno pogoršava obustava financiranja USAID-a i smanjenje globalnih proračuna za pomoć država članica EU-a i drugih zemalja OECD-a; naglašava da je potrebno zadržati snažan naglasak na razvojnoj suradnji kako bi se svijet usmjerio prema postizanju ciljeva održivog razvoja;

4. ističe da su relevantne politike za postizanje ciljeva održivog razvoja u zemljama s niskim i srednjim dohotkom u velikoj mjeri smanjene zbog visokih razina duga i velikih opterećenja servisiranja duga; također ističe ograničenja globalne financijske strukture i nedovoljnu međunarodnu potporu; naglašava da su tim zemljama hitno potrebna veća financijska sredstva i fiskalni prostor kako bi se omogućila znatno veća ulaganja u ciljeve održivog razvoja; naglašava potrebu za globalnom suradnjom radi reforme globalne financijske strukture, posebno s obzirom na četvrtu međunarodnu konferenciju o financiranju razvoja održanu u Sevilli od 30. lipnja do 3. srpnja 2025.;

5. naglašava hitnu potrebu za međunarodnom suradnjom i odlučnim transformativnim djelovanjem kako bi se naša društva i gospodarstva čvrsto usmjerila prema postizanju ciljeva održivog razvoja i rješavanju trostruke planetarne krize klimatskih promjena, gubitka biološke raznolikosti i onečišćenja; ističe da bi se ciljevi održivog razvoja trebali postići na pravedan način i poštujući ograničenja planeta; naglašava da bi socijalnu održivost, uključujući smanjenje globalnih nejednakosti, osiguravanje pristupa osnovnim uslugama i promicanje socijalne uključenosti, trebalo uključiti u sve napore za provedbu ciljeva održivog razvoja;

6. pozdravlja, kao prvi korak, najnoviju verziju inicijative iz Bridgetowna u pogledu klimatske politike, kojom se poziva na mobilizaciju dodatnih 500 milijardi USD godišnje za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima u zemljama u razvoju; podsjeća, međutim, da je to i dalje ispod onoga što je potrebno; u skladu s tim potiče EU i njegove države članice da rade na

osiguravanju dodatnih 1,3 bilijuna USD godišnje za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, kao i za gubitke i štetu, s pomoću javnih povlaštenih instrumenata i instrumenata kojima se ne stvara dug, u skladu s planom „od Bakua do Belema” dogovorenim na konferenciji COP 29;

7. ponavlja da je međunarodna suradnja temeljni uvjet za ostvarenje napretka u svijetu u pogledu ciljeva održivog razvoja do 2030. i nakon toga te da bi se u takvoj suradnji prednost trebala dati jačanju otpornosti, stabilnosti i autonomije partnerskih zemalja, posebno u Africi, promicanjem prilika za gospodarski i ljudski razvoj te preusmjeravanjem na ključne prioritete kao što su prehrana, zdravstvena skrb i obrazovanje; ističe da bi, unatoč poteškoćama koje predstavlja trenutačna geopolitička situacija, posebnu pozornost trebalo posvetiti najudaljenijim regijama i zajednicama kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen; upozorava da bi posljedice nedjelovanja ili daljnjeg kašnjenja prvenstveno snosile najranjivije skupine, ali i da bi to štetno utjecalo na cijeli svijet;

8. naglašava važnost neprekinutog pristupa visokokvalitetnim podacima o klimi i okolišu te ispunjavanja međunarodnih obveza izvješćivanja za donošenje politika utemeljenih na znanosti i dokazima; sa zabrinutošću prima na znanje da nedavna geopolitička kretanja ističu slabosti globalne infrastrukture o klimi; nadalje ističe potrebu za jačom suradnjom između EU-a i globalnih institucija, Međuvladinog panela o klimatskim promjenama i UN-a kako bi se osiguralo da politike EU-a i globalne politike ostanu utemeljene na najnovijim znanstvenim spoznajama o klimi;

9. prepoznaje da su za provedbu ciljeva održivog razvoja važne strategije održivog razvoja pod vodstvom pojedinačnih zemalja; priznaje da bi pristupe održivom razvoju trebalo prilagoditi posebnim lokalnim kontekstima; u tom pogledu ističe važnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u definiranju, provedbi i praćenju lokalnih mjera i strategija kojima se doprinosi globalnom postizanju ciljeva održivog razvoja; nadalje, naglašava da učinkovita provedba ciljeva održivog razvoja zahtijeva uključivanje širokog raspona dionika, snažnija socijalna i institucionalna partnerstva, javna i privatna ulaganja, suradnju i zajedničku odgovornost među javnim akterima, veću uključenost građana, odgovarajuće obrazovanje i širu interakciju između javnog i privatnog sektora, znanosti i civilnog društva;

10. ističe da u globalnoj provedbi ciljeva održivog razvoja vodstvo EU-a i dalje ima ključnu ulogu, posebno s obzirom na višestruke geopolitičke izazove i aktualne krize; naglašava da bi EU i njegove države članice trebali preuzeti snažniju vodeću ulogu u koordinaciji globalnih napora za zaustavljanje stagnacije ili nazadovanja i za olakšavanje i ubrzavanje postizanja ciljeva održivog razvoja te istodobno ostati pouzdani partner za učinkovitu i održivu pomoć; naglašava važnu ulogu europskog zelenog plana u provedbi i

postizanju ciljeva održivog razvoja;

11. ističe da je potrebno mobilizirati odgovarajuća financijska sredstva za transformacije relevantne za ciljeve održivog razvoja i promicati usklađenost politika i uključivost na svim razinama upravljanja, dajući prednost uključivanju ciljeva održivog razvoja u donošenje politika i procjene učinka koje provodi Komisija;

12. poziva institucije EU-a da ispune svoje dugoročne obveze primjene rodno osviještene politike i intersekcijske perspektive na sve politike i financiranje EU-a; žali zbog toga što zemljama i dalje nedostaje 44 % podataka potrebnih za praćenje cilja održivog razvoja br. 5, a više od 80 % zemalja nedostaju podaci o najmanje jednom cilju u okviru cilja održivog razvoja br. 5[1]; stoga naglašava da je potrebno ojačati nacionalne statističke urede i poboljšati njihovu globalnu koordinaciju i suradnju te osigurati informirano donošenje politika i ukloniti preostale rodne razlike u podacima;

13. ističe važnu ulogu UN-a i godišnjeg Političkog foruma na visokoj razini u praćenju i preispitivanju provedbe Programa održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja; smatra da bi se Politički forum na visokoj razini 2025. trebao iskoristiti kao prilika za pružanje političkih smjernica na visokoj razini i novog poticaja pojačanim naporima i ubrzanim mjerama za postizanje ciljeva održivog razvoja do 2030.;

Detaljno preispitivanje ciljeva održivog razvoja na političkom forumu na visokoj razini 2025.

Cilj održivog razvoja br. 3 Osigurati zdrav život i promicati dobrobit u svakoj životnoj dobi

14. žali zbog toga što je u većini ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 3 ostvaren neznatan ili umjeren napredak te što se od 2015. u više ključnih područja bilježi usporavanje tempa; sa zabrinutošću napominje da se manje od 10 % ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 3 ostvaruje prema planu te da će se do 2030. najvjerojatnije postići manje od trećine tih ciljeva; vrlo je zabrinut zbog toga što je EU također nazadovao u otprilike polovici pokazatelja koje je Eurostat analizirao u svojem izvješću iz lipnja 2024.;

15. zabrinut je zbog usporavanja napretka prema univerzalnom zdravstvenom osiguranju, zbog čega gotovo polovina svjetskog stanovništva nema pristup osnovnim zdravstvenim uslugama; vrlo je

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf

zabrinut zbog toga što je zbog nedostatka zdravstvenog osiguranja 2 milijarde ljudi izloženo financijskim poteškoćama zbog troškova zdravstvene skrbi[1];

16. naglašava da se zdravstveni sustavi suočavaju s povećanim pritiskom zbog starenja svjetskog stanovništva, zdravstvene infrastrukture loše kvalitete i globalnog nedostatka zdravstvenih radnika te podsjeća da napredak prema univerzalnom zdravstvenom osiguranju zahtijeva rješavanje tih izazova; ističe znatne razlike diljem svijeta u pogledu odgovarajućeg broja zdravstvenih radnika, pri čemu zemlje s niskim dohotkom imaju najnižu gustoću i raspodjelu; napominje da je u 54 zemlje, uglavnom one s visokim dohotkom, potrebno dodatnih 1,8 milijuna zdravstvenih radnika samo kako bi se zadržala njihova trenutačna dobno standardizirana gustoća[2]; ističe ranjivost zdravstvenih radnika koji se suočavaju s povećanim radnim opterećenjem, sindromom izgaranja na poslu i problemima s mentalnim zdravljem; preporučuje ciljanu potporu, osposobljavanje i zaštitne mjere za zaštitu stručnjaka na terenu i jačanje kapaciteta za hitne zdravstvene intervencije.

17. naglašava da višestruke i međusobno povezane krize, negativan učinak klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti na zdravlje, gospodarska nestabilnost, siromaštvo, trajne nejednakosti, posebno među ranjivim stanovništvom i regijama, te sve ograničeniji resursi, unatoč sve većoj potražnji za zdravstvenim uslugama, prijete pogoršanjem zdravstvene krize, ugrožavanjem globalne zdravstvene sigurnosti i daljnjim ugrožavanjem napretka u ostvarivanju ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 3.;

18. žali zbog razornog učinka pandemije bolesti COVID-19 na globalno zdravlje i na napredak u ostvarivanju ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 3; naglašava da je pandemija bolesti COVID-19 otkrila znatne dugotrajne slabosti zdravstvenih sustava i istaknula važnost povećanja pripravnosti na krizu, kapaciteta za odgovor na krizu i otpornosti zdravstvenih sustava; naglašava da prijetnje zdravlju ne poznaju granice i da lokalna zdravstvena kriza može brzo eskalirati u globalnu pandemiju, što zahtijeva koordinirani globalni odgovor i jaču međunarodnu suradnju putem snažnih multilateralnih zdravstvenih institucija, posebno Svjetske zdravstvene organizacije;

19. duboko žali zbog odluke SAD-a da se povuče iz Svjetske zdravstvene organizacije i zbog ukidanja zdravstvenih programa u okviru USAID-a; naglašava da će ta odluka imati ozbiljan učinak na živote ljudi i na pristup zdravstvenim uslugama na globalnoj razini, što će razotkriti i pogoršati slabosti globalnih zdravstvenih sustava, povećati razlike u

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

zdravstvenoj skrbi i opteretiti resurse s dugoročnim posljedicama za globalnu zdravstvenu sigurnost i otpornost; naglašava da će to povlačenje znatno otežati napredak u postizanju cilja održivog razvoja br. 3 smanjenjem kapaciteta za praćenje prijetnji zdravlju te međunarodne koordinacije, resursa i vodstva u rješavanju zdravstvenih kriza i promicanju pravednog pristupa zdravlju za sve; poziva SAD da preispita svoju odluku o povlačenju iz Svjetske zdravstvene organizacije;

20. svjestan je da su napori u borbi protiv zaraznih bolesti kao što su HIV-AIDS, tuberkuloza, malarija i zanemarene tropske bolesti posljednjih desetljeća doveli do znatnog napretka; međutim, zabrinut je zbog sve većeg broja slučajeva malarije i tuberkuloze te zbog činjenice da su, unatoč postignućima, nejednakosti i dalje prisutne, a prijetnje se i dalje pojavljuju, zbog čega su mnoge populacije ugrožene, a globalni napori oslabljeni; duboko žali zbog toga što bi prekid programa za HIV-AIDS mogao poništiti 20 godina napretka, što bi moglo dovesti do više od 10 milijuna dodatnih slučajeva HIV-AIDS-a i tri milijuna smrtnih slučajeva[1]; poziva na učinkovitiju provedbu politika i programa kako bi se dodatno smanjile stope prenošenja bolesti i poboljšao pristup liječenju i prevenciji, posebno u slabije razvijenim zemljama;

21. napominje da zanemarene tropske bolesti i dalje pogađaju milijarde ljudi, pri čemu mnoge zemlje nemaju odgovarajući pristup liječenju, što naglašava hitnu potrebu za jačanjem kapaciteta EU-a i njegovih partnera za prevenciju, pripremu i odgovor, posebno na globalnom jugu, kako bi se osiguralo da svi imaju koristi od globalnih napora; poziva na poticaje za promicanje istraživanja i razvoja lijekova usmjerenih na tropske bolesti; poziva EU da poduzme proaktivne mjere za poticanje inovacija i ubrzavanje dostupnosti lijekova;

22. sa zabrinutošću napominje da je, unatoč poboljšanju stručne skrbi pri porođaju i smanjenju stopa globalne smrtnosti novorođenčadi i smrtnosti djece mlađe od pet godina, globalna stopa smrtnosti majki i dalje gotovo nepromijenjena od 2015.; ističe znatne razlike među zemljama s niskim dohotkom i zemljama s visokim dohotkom te tešku situaciju u nestabilnim zemljama s visokom i vrlo visokom razinom pripravnosti; poziva na odlučno djelovanje u svim državama članicama i u okviru vanjskih politika EU-a kako bi se ostvario znatan napredak prema cilju smanjenja smrtnosti majki do 2030., osigurao univerzalan pristup uslugama zdravstvene skrbi u području spolnog i reproduktivnog zdravlja, uključujući pristup kvalitetnim uslugama zdravstvene skrbi za majke, stručnoj porodničarskoj skrbi, hitnoj porodničkoj skrbi, sveobuhvatnim prenatalnim i postnatalnim uslugama, planiranju obitelji i zakonitim pobačajima;

---

1 https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-17-march-2025

23. ističe da poboljšanja u smanjenju stope nataliteta u adolescentica i pristup modernim metodama kontracepcije ne koriste jednako svim ženama i djevojčicama; ističe ustrajne socijalne, gospodarske i regionalne nejednakosti koje ometaju širenje pozitivnih trendova; poziva EU da kao prioritet osigura pristup sigurnim i učinkovitim kontracepcijskim metodama i zakonitim uslugama pobačaja u svim državama članicama te da tome doprinese u okviru svojih vanjskih politika; ponavlja svoj poziv da se pravo na siguran i zakonit pobačaj uvrsti u Povelju EU-a o temeljnim pravima;

24. podsjeća da je potpuno ostvarenje spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava (SRHR) te poštovanje tjelesne autonomije žena i djevojčica ključno za postizanje rodne ravnopravnosti; ističe da su spolno i reproduktivno zdravlje i prava sastavni dio univerzalnog zdravstvenog osiguranja i ključni za postizanje cilja održivog razvoja br. 3, posebno njegovog cilja 3.7; poziva Komisiju da osigura da seksualno i reproduktivno zdravlje i prava budu uključeni u inicijative i programe EU-a za univerzalno zdravstveno osiguranje;

25. žali zbog toga što je napredak prema devet globalnih dobrovoljnih ciljeva dogovorenih u globalnom okviru za praćenje nezaraznih bolesti spor i neujednačen; naglašava da će bez povećane primjene tih učinkovitih intervencija polovina svih zemalja propustiti cilj održivog razvoja do 2030. da se preuranjena smrtnost povezana s nezaraznim bolestima smanji za jednu trećinu; stoga poziva na pojačane, koordinirane i višesektorske mjere za sprečavanje i kontrolu nezaraznih bolesti kako bi se smanjila patnja i spriječila preuranjena smrtnost; nadalje poziva na davanje prednosti provedbi politika „best buys” (najbolji izbori) Svjetske zdravstvene organizacije koje se bave primarnim čimbenicima rizika od nezaraznih bolesti, uključujući konzumaciju duhana, nezdravu prehranu, štetnu konzumaciju alkohola, zlouporabu droga i tjelesnu neaktivnost; uz to, poziva na potpunu provedbu Okvirne konvencije Svjetske zdravstvene organizacije o nadzoru nad duhanom u svim zemljama potpisnicama;

26. poziva Komisiju da u potpunosti uskladi standarde EU-a za kvalitetu zraka sa smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije u skladu s Direktivom o kvaliteti zraka[1]; podsjeća da su održivi gradovi i zajednice, a posebno rješavanje pitanja razina onečišćenja zraka u urbanim područjima, ključni za promicanje zdravlja i dobrobiti s obzirom na to da više od polovine svjetskog stanovništva trenutačno živi u gradovima;

27. poziva na pojačano, koordinirano i holističko djelovanje, višegodišnje

---

[1] Direktiva (EU) 2024/2881 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2024. o kvaliteti zraka i čišćem zraku za Europu (SL L, 2024/2881, 20.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj).

i prilagođeno planiranje i znatna ulaganja za postizanje univerzalnog zdravstvenog osiguranja; naglašava da je potrebno jačati zdravstvene sustave i radnu snagu u zdravstvu, osigurati pravedan pristup kvalitetnim zdravstvenim uslugama te sigurnim, učinkovitim i cjenovno pristupačnim lijekovima i cjepivima, promicati prevencije bolesti i liječenja, razvijati inovativna rješenja te izgraditi uključive i otporne zdravstvene sustave; također poziva da se poduzmu mjere za rješavanje problema pogoršanja okolišnih čimbenika, smanjenje broja bolesti i smrtnih slučajeva uzrokovanih opasnim kemikalijama i onečišćenjem, smanjenje rizika od novih i novih zoonotskih epidemija i pandemija te borbu protiv antimikrobne otpornosti; naglašava da je potrebno podupirati socijalne i solidarne zdravstvene organizacije i riješiti pitanje socijalnih čimbenika zdravlja i razlika u pristupu kvalitetnoj skrbi i uslugama, uključujući usluge povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem, posebno za ranjive skupine stanovništva kao što su žene i djevojčice s invaliditetom, s posebnim naglaskom na izravno pogođenim regijama te ruralnim i udaljenim zajednicama;

28. naglašava potrebu za horizontalnim programiranjem u zdravstvenoj politici i za ulaganjem u pripravnost na prijetnje zdravlju i u otporne sustave javnog zdravstva; poziva na povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj cjepiva i lijekova za zarazne i nezarazne bolesti koje prije svega pogađaju zemlje u razvoju radi omogućivanja pristupa priuštivim osnovnim lijekovima i cjepivima; žali zbog toga što je 2022. godine 20,5 milijuna djece propustilo primiti cjepiva kojima se spašavaju životi[1]; napominje da pristup cjepivima mora biti pravedan za učinkovit globalni odgovor; poziva na korištenje inicijativa kao što je Global Gateway kako bi se olakšala ulaganja u lokalnu proizvodnju lijekova i medicinskih tehnologija te spriječile buduće zdravstvene krize jačanjem kapaciteta diljem svijeta;

29. ponovno potvrđuje svoju predanost pristupu „Jedno zdravlje” u svim politikama; smatra da je primjena pristupa „Jedno zdravlje” ključna za postizanje napretka u pogledu cilja održivog razvoja br. 3; nadalje ističe da je potrebno da Komisija i države članice u potpunosti provedu strategiju EU-a za globalno zdravlje, prate njezinu provedbu i redovito izvješćuju Parlament o postizanju njezinih ciljeva;

30. podsjeća da pristup cjenovno pristupačnim i kvalitetnim lijekovima ovisi i o prijenosu tehnologije i znanja; stoga naglašava fleksibilnosti Sporazuma WTO-a o TRIPS-u, potvrđenog Deklaracijom iz Dohe, kao legitimnih političkih mjera koje vlade mogu upotrijebiti za zaštitu i promicanje javnog zdravlja ograničavanjem provedbe prava intelektualnog vlasništva i uvođenjem odgovarajućih zaštitnih mjera; potiče EU da osigura da se trgovinskim sporazumima sa zemljama u razvoju u potpunosti podupire taj cilj;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

31. ističe da okolišni rizici čine četvrtinu opterećenja od bolesti diljem svijeta[1]; podsjeća da u skladu s pristupom „Jedno zdravlje” ljudsko i životinjsko zdravlje ovise o zdravlju planeta i da je zdrav okoliš univerzalno ljudsko pravo i temeljni stup održivog razvoja i dobrobiti ljudi; pozdravlja široku potporu Opće skupštine UN-a priznavanju prava na čist, zdrav i održiv okoliš kao univerzalnog ljudskog prava[2] te poziva na njegovu učinkovitu zaštitu na razini EU-a; naglašava da je potrebno zabraniti najopasnije kemikalije, uključujući endokrine disruptore, i postupno ukinuti vječne kemikalije PFAS-ove, dopuštajući njihovu upotrebu samo ako je to neophodno za ključne sektore, kao što su medicinski proizvodi, farmaceutski proizvodi i proizvodi potrebni za dvostruku tranziciju na klimatski neutralno i digitalno gospodarstvo; naglašava da je također potrebno zabraniti izvoz kemijskih pesticida koji su zabranjeni u EU-u u treće zemlje;

32. ističe sve veće zdravstvene rizike zbog klimatske krize, uključujući povećanu učestalost bolesti povezanih s toplinom, respiratornih i kardiovaskularnih bolesti te širenje vektorskih bolesti i bolesti koje se prenose vodom; poziva na ulaganje posvećenih napora u zaštitu ranjivih skupina stanovništva, uključujući starije osobe, djecu, osobe s postojećim bolestima, osobe s invaliditetom i zajednice s niskim prihodima, koje se suočavaju s nerazmjernim zdravstvenim rizicima povezanima s klimom; poziva na provedbu lokaliziranih akcijskih planova za toplinu i na osiguravanje pristupačnih skloništa i ciljanog informiranja tijekom ekstremnih vremenskih uvjeta;

33. naglašava nadalje da ekstremni vremenski uvjeti narušavaju zdravstvenu infrastrukturu, opskrbu energijom i lance opskrbe, čime se ugrožava pristup ključnoj zdravstvenoj skrbi i liječenju; ističe potrebu za ulaganjem u zdravstvene sustave otporne na klimatske promjene, uključujući infrastrukturu otpornu na katastrofe, obnovljive izvore energije u medicinskim objektima te stabilne vodoopskrbne i sanitarne sustave; poziva na integraciju sustava ranog upozoravanja, mobilnih zdravstvenih jedinica i decentraliziranih modela zdravstvene skrbi u zajednici kako bi se osigurao kontinuitet skrbi u klimatskim krizama; poziva Komisiju i države članice da integriraju otpornost na klimatske promjene u sve politike javnog zdravlja i nacionalne zdravstvene strategije; potiče upotrebu pokazatelja usklađenih s ciljevima održivog razvoja za praćenje učinaka klimatskih promjena na zdravlje i za usmjeravanje strategija prilagodbe na razini EU-a i na nacionalnoj razini;

Cilj održivog razvoja br. 5: Postići rodnu ravnopravnost i osnažiti sve žene i djevojčice

34. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog sporog napretka prema rodnoj

---

1 https://www.who.int/data/gho/data/themes/public-health-and-environment

2 https://docs.un.org/en/A/RES/76/300

ravnopravnosti, pri čemu je većina pokazatelja udaljena od plana, zbog čega postoji rizik od daljnjeg nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena, uključujući mjere kojima se smanjuje građanski prostor za borce za prava žena; smatra da rezovi u razvojnoj pomoći već negativno utječu na osnaživanje žena i rodnu ravnopravnost; ponovno potvrđuje rodnu ravnopravnost kao zaseban cilj i katalizator za napredak u ostvarivanju drugih ciljeva održivog razvoja; poziva na snažno međunarodno vodstvo EU-a u promicanju rodne ravnopravnosti i prava žena putem politike i financijske pomoći;

35. poziva na ubrzano i ciljano djelovanje kako bi se okončali svi oblici nasilja i uznemiravanja čije su žrtve žene i djevojčice, uključujući seksualno i rodno uvjetovano nasilje te rodno uvjetovano nasilje počinjeno uz pomoć tehnologije, te kako bi se iskorijenile štetne prakse kao što su dječji, rani i prisilni brakovi, takozvano nasilje „iz časti”, sterilizacija i sakaćenje ženskih spolnih organa; podsjeća da je više od 230 milijuna djevojčica i žena podvrgnuto sakaćenju ženskih spolnih organa[1] i žali zbog činjenice da nove procjene pokazuju povećanje od 30 milijuna slučajeva u odnosu na 2016.[2]; i dalje je duboko zabrinut zbog visokih stopa smrtnosti majki diljem svijeta, posebno u zemljama s niskim i srednjim dohotkom; naglašava da je silovanje i dalje jedno od najrašireniji oblika kršenja ljudskih prava i poziva na uspostavu zajedničke definicije silovanja na temelju izostanka pristanka; naglašava da ciljne vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 5 također moraju imati važnu ulogu u odnosima EU-a s drugim zemljama;

36. naglašava da su žene nerazmjerno pogođene klimatskim promjenama, posebno u najmanje razvijenim zemljama i ruralnim područjima; ističe da taj nerazmjeran učinak predstavlja jedinstvenu prijetnju njihovim životnim uvjetima, zdravlju i sigurnosti, uključujući povećanu nesigurnost opskrbe hranom i vodom, povećanu izloženost rodno uvjetovanom nasilju u kontekstu raseljavanja i migracija uzrokovanih klimatskim promjenama te veću gospodarsku nestabilnost zbog ovisnosti o klimatski osjetljivim sektorima; naglašava da su četiri od pet osoba raseljenih zbog klimatske krize žene i djevojčice[3]; poziva na to da se u akcijske planove za klimu uključi potpora ženama i sudjelovanje žena u donošenju odluka o klimi na svim razinama; poziva na jačanje zdravstvenih sustava kako bi se riješilo pitanje bolesti povezanih s klimom koje pogađaju žene i

---

1 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation

2 https://www.unicef.org/press-releases/over-230-million-girls-and-women-alive-today-have-been-subjected-female-genital

3 https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women#:~:text=When%20extreme%20weather%20disasters%20strike%2C%20women%20and,of%20climate%20change%20are%20women%20and%20girls

promicalo obrazovanje o prilagodbi klimatskim promjenama; sa zanimanjem iščekuje novi akcijski plan za rodnu ravnopravnost u sklopu Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime (UNFCCC); poziva Komisiju i države članice da preuzmu vodeću ulogu u donošenju novog ambicioznog i učinkovitog akcijskog plana za rodnu ravnopravnost na konferenciji COP30;

37. žali zbog toga što su seksualna i reproduktivna prava žena i dalje ograničena na globalnoj razini te naglašava važnost uklanjanja prepreka koje ometaju sposobnost žena da donose odluke o kontracepciji, pristupu zdravstvenoj skrbi i seksualnom pristanku, uviđajući da socioekonomski čimbenici, obrazovanje i zemljopisni položaj znatno utječu na sposobnost žena da ostvaruju ta prava; ponovno naglašava predanost EU-a promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanima s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim pravima i pravo da o njima odlučuje slobodno i odgovorno te da se pritom nad njim ne vrše diskriminacija, prisila i nasilje; upozorava da se ciljne vrijednosti postavljene u okviru cilja održivog razvoja br. 5 neće postići ako se u EU-u i svijetu ne zajamči univerzalan pristup spolnom i reproduktivnom zdravlju i reproduktivnim pravima te poziva EU da to pitanje odredi kao prioritet u politici i financiranju te da pravo na zakonit i siguran pobačaj uvrsti u Povelju EU-a o temeljnim pravima; ponavlja da sve žene moraju imati pristup uslugama povezanima sa spolnom i reproduktivnom zdravstvenom skrbi, među ostalim za planiranje obitelji, informiranje i obrazovanje te poziva na uključivanje reproduktivnog zdravlja u nacionalne strategije i programe; poziva na povećanje ulaganja u tim područjima kako bi se osigurao pristup sveobuhvatnim i nediskriminirajućim uslugama;

38. poziva na nastavak financiranja programa usmjerenih na promicanje prava, osnaživanje i autonomiju žena te na borbu protiv svih oblika rodno uvjetovanog nasilja; poziva Komisiju da osigura da se rodna ravnopravnost uključi u 85 % svih novih vanjskih djelovanja kao jedan od njihovih važnih ili glavnih ciljeva te da se 20 % službene razvojne pomoći u svakoj zemlji dodijeli programima kojima je jedan od glavnih ciljeva rodna ravnopravnost; nadalje, poziva Komisiju da osigura sustavnu provedbu stroge rodne analize, prikupljanje podataka razvrstanih po spolu, izradu rodno osjetljivog proračuna i procjene utjecaja na rodnu ravnopravnost;

39. žali zbog toga što je pomoć donatora Odbora za razvojnu pomoć OECD-a za rodnu ravnopravnost pala 2022., što je prvi pad nakon desetljeća rasta[1]; napominje da je samo 4 % dodjeljive službene razvojne pomoći bilo usmjereno na rodnu ravnopravnost kao njezin

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html

glavni cilj[1]; naglašava potrebu za izdvajanjem novih resursa kako bi se nastavio napredak prema rodnoj ravnopravnosti; žali zbog toga što je od pokretanja GAP-a III samo 3,8 % svih rodno osjetljivih/ciljanih djelovanja kao glavni cilj imalo rodnu ravnopravnost, što zaostaje za ciljem od 5 % utvrđenim u Uredbi o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju[2]; poziva države članice i Komisiju da znatno povećaju broj mjera EU-a čiji je glavni cilj promicanje rodne ravnopravnosti; poziva EU da poveća financiranje multilateralnih fondova za rodnu ravnopravnost kao što su UN Women te za spolno i reproduktivno zdravlje kao što su Fond UN-a za stanovništvo (UNFPA), i Globalni fond za borbu protiv AIDS-a, tuberkuloze i malarije;

40. podsjeća da žene općenito obavljaju većinu neplaćenih poslova u kućanstvu i skrbi, što nerazmjerno opterećuje kućanstva s nižim prihodima, čime se doprinosi siromaštvu, nejednakosti i nesigurnim životnim uvjetima te smanjuje sudjelovanje žena na tržištu rada; poziva na veće promicanje prava svake žene da uravnoteži svoj profesionalni i privatni život na temelju zajedničke odgovornosti i radnih uvjeta koji olakšavaju usklađivanje privatnog, obiteljskog i poslovnog života; poziva na ubrzane napore za uklanjanje rodno uvjetovanih razlika u plaćama i mirovinama, među ostalim u gospodarstvu skrbi, kao i na rješavanje problema horizontalne i vertikalne segregacije na tržištu rada; nadalje, poziva na ulaganje napora kako bi se osiguralo puno, ravnopravno i smisleno sudjelovanje i vodstvo žena na položajima i u prilikama u kojima se donose odluke u javnom i privatnom sektoru, među ostalim u svim aspektima mira i sigurnosti; poziva na daljnje promicanje sudjelovanja žena u znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici;

41. prepoznaje hitnu potrebu da se odgovori na negativne trendove koji ometaju napredak u rodnoj ravnopravnosti u EU-u, uključujući rodno uvjetovano nasilje i sve češći seksistički politički diskurs; u tom pogledu pozdravlja plan Komisije za prava žena kao kompas za buduće djelovanje EU-a u tom području unutar i izvan Unije i u oblikovanju nove strategije za rodnu ravnopravnost od 2026.; naglašava da bi se tim planom trebala poticati provedba zakonodavnih i nezakonodavnih mjera za veći napredak i odgovornost u pogledu cilja održivog razvoja br. 5 i poziva na veću uključenost država članica; poziva na sveobuhvatan pristup koji se bavi seksualnim i reproduktivnim uslugama, intersekcijskom

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html

2 Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

diskriminacijom i zaštitom ranjivih žena;

42. žali zbog sve većih neopravdanih napada na organizacije civilnog društva, posebno organizacije za prava žena, i u EU-u i diljem svijeta; naglašava potrebu za uspostavom mehanizma zaštite za borce za ljudska prava u EU-u, s posebnim naglaskom na borcima za prava žena, pripadnika LGBTIQ+ zajednice i za spolno i reproduktivno zdravlje i prava; poziva na potpunu provedbu politika rodne ravnopravnosti (akcijski plan za rodnu ravnopravnost, strategija za rodnu ravnopravnost), među ostalim u njihovim komponentama u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, te ustraje u tome da se ta provedba mora poduprijeti odgovarajućim financiranjem, među ostalim organizacija za prava žena i organizacija koje djeluju u području spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, informiranjem o planiranju obitelji, cjenovno pristupačnoj kontracepciji, slobodnom, sigurnom i zakonitom pobačaju te zdravstvenoj skrbi za majke; naglašava da se organizacije za prava žena i dalje sustavno nedovoljno financiraju te da primaju manje od 1 % svjetske službene razvojne pomoći;

43. uviđa da, unatoč napretku, 122 milijuna djevojčica diljem svijeta i dalje ne pohađa školu[1]; naglašava da je jednak pristup obrazovanju ključan za održivi razvoj, smanjenje siromaštva i gospodarsko blagostanje jer se njime žene i djevojčice osnažuju za puno sudjelovanje u društvu: poziva na uključivanje rodno osjetljivih strategija u obrazovne politike kako bi se riješile te nejednakosti; poziva države članice da osiguraju pružanje obrazovanja u osnovnim i srednjim školama usmjerenog na borbu protiv rodno uvjetovanog nasilja i rodnih stereotipa; naglašava da ulaganje u obrazovanje djevojčica donosi velike koristi za buduće generacije, čime se izravno doprinosi ostvarivanju njihovih temeljnih prava i njihovoj zaštiti od svih oblika nasilja te se doprinosi boljoj dobrobiti cijelih društava;

44. uviđa nerazmjernu ranjivost žena i djevojčica u sukobima i humanitarnim krizama, uključujući povećani rizik od seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, raseljavanja i prekida osnovnih usluga s kojim su suočene; ponovno potvrđuje ključnu ulogu žena i djevojčica u izgradnji mira, rješavanju sukoba i obnovi nakon sukoba, naglašavajući njihovo ključno sudjelovanje u mirovnim pregovorima i procesima donošenja odluka, kako je navedeno u Programu o ženama, miru i sigurnosti;

45. poziva na snažnije politike i mjere kojima se promiče pristup zemljištu, kreditima, poduzetništvu i obrazovanju, kao i zapošljavanju i zdravlju, posebno za žene i djevojčice u ranjivom položaju, žene s invaliditetom, trudnice i žene u ruralnim područjima;

---

1 https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/fast-facts-30-years-of-uneven-progress-for-adolescent-girls

46. prima na znanje iskustva stečena u zajedničkom izvješću naslovljenom ‘Are we getting there? A synthesis of the UN system evaluations of SDG 5’ (Jesmo li bliže cilju? Sinteza UN-ovih evaluacija cilja održivog razvoja br. 5), uključujući važnost učinkovitog uključivanja muškaraca i dječaka u programe i inicijative o pitanjima s pomoću kojih se obrazuju i mijenjaju ponašanje, što je potrebno ako se žele ostvariti ciljne vrijednosti i održivije i sveobuhvatnije određivanje prioriteta ciljeva u humanitarnom okruženju;

47. žali zbog nazadovanja prava pripadnika skupine LGBTIQ+ i transfobije koja ugrožava rodnu ravnopravnost; osuđuje činjenicu da su između 2021. i 2022. samo tri anti-LGBTIQ+ organizacije prijavile prihod od 1 milijarde USD, dok je 8000 globalnih LGBTIQ+ korisnika bespovratnih sredstava primilo ukupno 905 milijuna USD[1]; upozorava na zabrinjavajuće povećanje financiranja borbe protiv rodne ravnopravnosti kojim se nastoje suzbiti progresivna postignuća prava žena i LGBTIQ+ osoba u proteklim desetljećima;

48. poziva EU da zabrani centre za preobraćenje u državama članicama i učini sve što je moguće kako bi se ta praksa svugdje spriječila;

Cilj održivog razvoja br. 8: Zalagati se za kontinuirani, uključivi i održivi gospodarski rast, za punu i produktivnu zaposlenost te dostojanstven rad za sve

49. zabrinut je zbog toga što ostvarenje ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 8 bilježi najviše stope stagnacije ili nazadovanja među ciljevima održivog razvoja koji će se detaljno preispitati na političkom forumu na visokoj razini 2025.;

50. izražava zabrinutost zbog smanjenja prava radnika, slobode udruživanja i prava na kolektivno pregovaranje tijekom proteklog desetljeća, naglašavajući negativan učinak tih pojava na socijalnu pravdu i napore za promicanje produktivnog zapošljavanja i dostojanstvenog rada za sve; žali zbog toga što petina svjetskog stanovništva živi u zemljama s visokim razinama nejednakosti[2]; potvrđuje potrebu za jačanjem socijalnih mjera za rješavanje nejednakosti u skladu s načelom da nitko ne smije biti zapostavljen, uzimajući u obzir socijalne posljedice inflacije, sve veće proračunske pritiske, geopolitičke napetosti i rizike koje klimatske promjene i ekstremni vremenski uvjeti predstavljaju za zdravlje i sigurnost radnika; naglašava važnost pravedne tranzicije za dekarbonizaciju

---

1 Sažetak politike službene razvojne pomoći – ‘Where next for feminist foreign policy - on funding feminist movements?’ (Što dalje u feminističkoj vanjskoj politici u kontekstu financiranja feminističkih pokreta?), https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf.

2 https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-prosperity-and-planet

gospodarstva kako bi se osiguralo da tranzicija bude što pravednija i uključivija za sve uključene strane;

51. poziva na snažnije politike i odvažne mjere za promicanje uključivog i održivog gospodarskog razvoja; potiče EU i globalne partnere da se koriste instrumentima kao što je Global Gateway kako bi se iskoristilo višestruke izvore financiranja, uključujući ulaganja privatnog sektora, poštovalo društvene i okolišne standarde i promicalo stvaranje pristojnih radnih mjesta koja će doprinijeti smanjenju nejednakosti u primanjima i osigurati da nitko nije zapostavljen; uviđa ulogu privatnog financiranja u premošćivanju financijskog jaza za postizanje ciljeva održivog razvoja; ističe, međutim, potrebu za javnim ulaganjima u ključne usluge kao što su zdravstvena skrb, obrazovanje i socijalna zaštita;

52. ističe potrebu za rješavanjem teritorijalnih i stambenih nejednakosti podupiranjem pristupa cjenovno pristupačnom, odgovarajućem i energetski učinkovitom stanovanju, posebno u urbanim i ruralnim područjima u nepovoljnom položaju; poziva na povećanje ulaganja u integrirani razvoj zajednice, socijalnu infrastrukturu i osnovne usluge radi promicanja socijalne kohezije i gospodarske uključenosti; potiče potporu lokalnim i regionalnim vlastima u provedbi održivih, uključivih i otpornih razvojnih strategija kojima se povezuje klima, zdravlje, stanovanje, mobilnost i socijalna uključenost;

53. izražava zabrinutost zbog toga što je gospodarski rast u mnogim zemljama u razvoju i dalje spor i neujednačen te je često otežan zbog strukturnih slabosti, gospodarskih nejednakosti, političke nestabilnosti i vanjskih šokova i sve većeg učinka klimatskih promjena; naglašava da lokalne inicijative koje se bave jedinstvenim potrebama zajednice imaju ključnu ulogu u poticanju pravednog gospodarskog rasta; nadalje naglašava da regionalna suradnja na gospodarskim koridorima povećava trgovinu, ulaganja, održivu industrijalizaciju i gospodarsku diversifikaciju;

54. preporučuje povećanje javnih i privatnih ulaganja u istraživanje, održive poslovne prakse, zelenu i digitalnu tranziciju, kvalitetno obrazovanje i razvoj vještina, uključujući prekvalifikaciju i usavršavanje, kao i njihovo usklađivanje s tržišnim zahtjevima te podupiranje malih i srednjih poduzeća i novoosnovanih poduzeća kako bi se podržao pristup financiranju i potaknula ulaganja i inovacije; ponovno ističe da je potrebno posebnu pažnju posvetiti promicanju ekonomskog osnaživanja žena i osiguravanju pravednog pristupa poslovnim prilikama; poziva na uključive politike za osobe s invaliditetom na radnom mjestu;

55. ponovno ističe važnost politika kojima se podupiru zapošljavanje, obrazovanje i strukovno osposobljavanje mladih; ističe važnost rastućeg mladog stanovništva na globalnom jugu za održivi razvoj; ustraje na važnosti stvaranja snažnijih veza između obrazovanja,

razvoja vještina i zapošljavanja kako bi se omogućio pristup dostojanstvenom radu na tržištu rada koje se brzo mijenja;

56. naglašava da bi se inicijative usmjerene na poticanje gospodarskog rasta trebale provoditi usporedno sa socijalnom pravdom, rodnom ravnopravnosti, radničkim pravima i zaštitom okoliša; poziva EU da konstruktivno surađuje i radi na donošenju Ugovora UN-a o poslovanju i ljudskim pravima;

57. žali zbog toga što više od polovine svjetske radne snage radi u neformalnom zaposlenju[1], što predstavlja znatnu prepreku socijalnoj pravdi i uključivom rastu; izražava duboku zabrinutost zbog toga što u najmanje razvijenim zemljama, u supsaharskoj Africi i u središnjoj i južnoj Aziji, gotovo devet od deset radnika i dalje radi u neformalnom zaposlenju[2];

58. napominje da bi, iako je bruto domaći proizvod i dalje važan pokazatelj gospodarske uspješnosti, trebalo uzeti u obzir dodatne parametre kojima se odražava socijalna i ekološka dimenzija kako bi se postigao uravnoteženiji i utemeljeniji pristup donošenju gospodarskih politika;

59. poziva na daljnje mjere za iskorjenjivanje prisilnog rada i trgovine ljudima te na okončanje svih oblika dječjeg rada, uključujući novačenje i angažiranje djece vojnika;

Cilj održivog razvoja br. 14: Održivim gospodarenjem čuvati oceane, mora i morske resurse

60. ističe alarmantne trendove onečišćenja mora, obalne eutrofikacije, zakiseljavanja oceana, porasta temperatura, prelova, smanjenja morske bioraznolikosti, uništavanja staništa, neodrživih industrijskih praksi, podvodne buke i onečišćenja unutarnjih voda, kojima se zasebno i kumulativno ugrožavaju morski ekosustavi i obalne zajednice, naročito u zemljama u razvoju i najranjivijim regijama te ometa postizanje ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 14;

61. žali zbog nedostatka stvarnog napretka u postizanju ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 14 i, u nekim slučajevima, njihovih sve lošijih izgleda, posebno zbog nedostatka učinkovitih mjera uz sve veće gospodarske pritiske; zabrinut je zbog toga što nije ispunjena nijedna od ciljnih vrijednosti u okviru cilja

---

1 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/04/informality-and-globalisation_d7548f2e/c945c24f-en.pdf, https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

održivog razvoja br. 14 za 2020.; smatra da neznatan ili umjeren napredak te visoke razine stagnacije i nazadovanja znače da je globalno djelovanje daleko od postizanja brzine i razmjera koji su potrebni za pravodobno ostvarenje ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 14; podsjeća da je jednakost u koristima i podjeli troškova ključna za provedbu cilja održivog razvoja br. 14;

62. napominje da je cilj održivog razvoja br. 14 i dalje među jedan od najmanje financiranih i da se trenutačni manjak financijskih sredstava procjenjuje na oko 150 milijardi USD godišnje; ističe da bi Konferencija UN-a o oceanima 2025. trebala pružiti novi poticaj za uklanjanje postojećeg manjka financijskih sredstava te stvaranje stabilnog i poticajnog okruženja za mobilizaciju više sredstava radi postizanja ciljnih vrijednosti u okviru cilja održivog razvoja br. 14; poziva EU i njegove države članice da povećaju svoj financijski doprinos zaštiti i obnovi morskih ekosustava; poziva Komisiju da dodijeli namjenska sredstva za Europski pakt o oceanima za zaštitu oceana i pravednu tranziciju na održivo plavo gospodarstvo, koje će koristiti obalnim zajednicama, gospodarskom rastu i društvu u cjelini;

63. ističe potrebu za zaštitom oceana kao jedinstvenog entiteta i za njegovim održivim korištenjem; poziva na holistički pristup koji obuhvaća zaštitu i obnovu okoliša, blagostanje, socijalnu jednakost, održivost i konkurentnost te na uspostavu sveobuhvatnog okvira koji bi služio kao jedinstvena referentna točka za sve politike povezane s oceanima; očekuje da će predstojeći Europski pakt o oceanima poslužiti kao primjer, na međunarodnoj razini, osiguravanjem takvog holističkog pristupa za sve politike povezane s oceanima kao i usklađenosti u svim područjima politika povezanima s oceanima;

64. smatra da su hitno potrebne obvezujuće globalne mjere i pristup temeljen na ekosustavu kako bi se uklonili nedostaci, ubrzalo djelovanje i osiguralo dugoročno zdravlje oceana, između ostalog i u promjenjivim klimatskim uvjetima; naglašava da bi se takvim mjerama trebala osigurati zaštita ljudskih prava i naših morskih ekosustava; smatra da u prvom redu treba poduprijeti pravedan prijelaz na održivo ribarstvo, boriti se protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova, riješiti problem sve većeg broja invazivnih stranih vrsta, ojačati transparentnost u sektoru morskih prehrambenih proizvoda, zaštititi prava malih ribara, uložiti veće napore za očuvanje i obnovu mora te usvojiti globalni ugovor o onečišćenju plastikom; podsjeća na to da je Akt EU-a o obnovi prirode jedan od alata s pomoću kojih EU može ispunjavati svoje međunarodne obveze koje se tiču obnove morskih i obalnih ekosustava;

65. poziva na pojačano globalno djelovanje u borbi protiv zakiseljavanja oceana i razine topline oceana kako bi se zaštitila uloga oceana kao najvažnijeg ponora ugljika na planetu i zaštitio morski život i

prehrambena mreža;

66. pozdravlja donošenje Ugovora UN-a o otvorenom moru (Sporazum o bioraznolikosti izvan nacionalne jurisdikcije (BBNJ)); međutim, izražava žaljenje zbog toga što je do danas samo jedna od 27 država članica EU-a ratificirala taj ugovor; potiče sve države članice da brzo dovrše svoje postupke ratifikacije; poziva strane da nastave raditi na dijalogu UN-a o oceanima i klimatskim promjenama te da osiguraju brzu provedbu sporazuma, među ostalim mobilizacijom sredstava iz Globalnog programa EU-a za oceane; pozdravlja prijedlog Komisije prema kojemu bi se Ugovor UN-a o otvorenom moru integrirao u pravo EU-a;

67. podsjeća na obvezu u okviru cilja br. 3 Globalnog okvira za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala u pogledu učinkovitog očuvanja najmanje 30 % kopnenih i kopnenih vodnih područja te morskih i obalnih područja do 2030. uspostavom zaštićenih područja i drugim učinkovitim mjerama očuvanja za pojedina područja; smatra da su potrebni veći napori za daljnje širenje zaštićenih morskih i obalnih područja kako bi se postigao cilj od 30 % i olakšalo očuvanje morskih vrsta, staništa, ekosustava i resursa te održivo upravljanje njima; izražava žaljenje zbog toga što EU nije na dobrom putu da ostvari svoje ciljeve u pogledu zaštite 30 % svojih morskih područja do 2030.;

68. izražava zabrinutost zbog sve većih razina onečišćenja mora, za koje se očekuje da će se do 2040. udvostručiti ili utrostručiti; ističe da velik dio onečišćenja oceana proizlazi iz aktivnosti na kopnu; poziva na snažnije mjere i ubrzanu provedbu kako bi se stalo na kraj onečišćenju mora i na razini EU-a i na međunarodnoj razini; ističe da plastika čini najveći, najštetniji i najtrajniji udio u morskom otpadu; izražava žaljenje zbog toga što nema zaključka o prvom pravno obvezujućem instrumentu o onečišćenju plastikom na globalnoj razini; traži donošenje ambicioznog obvezujućeg globalnog ugovora o onečišćenju plastikom u nastavku međuvladinih pregovora 2025.; podržava stajalište EU-a da bi konačni sporazum trebao sadržavati cilj smanjenja proizvodnje primarnih plastičnih polimera;

69. naglašava važnost unapređenja akcijskog plana EU-a za postizanje nulte stope onečišćenja koji uključuje bitne ciljeve za poboljšanje kvalitete vode, smanjenje stvaranja otpada i smanjenje gubitka hranjivih tvari; napominje da je samo 37 % površinskih voda u Europi u zdravom ekološkom stanju i da onečišćenje hranjivim tvarima godišnje košta više od 75 milijardi EUR[1]; nadalje, napominje da su, prema izvješću o praćenju i izgledima za postizanje nulte stope onečišćenja za 2025., samo dva cilja nulte stope onečišćenja na putu

---

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-wise-eu/polluted-water_en

da budu zbilja ostvareni; ističe da je za puno postizanje ciljeva nulte stope onečišćenja do 2030. ključna potpuna provedba i primjena zakonodavstva o okolišu te da su potrebne dodatne mjere; ponavlja svoj poziv Komisiji da predloži ambiciozne ciljne vrijednosti EU-a za 2030. kako bi se uvelike smanjio otisak EU-a u pogledu materijala i potrošnje te kako bi do 2050. bio unutar granica planeta, kako se zahtijeva u Osmom programu djelovanja za okoliš; nadalje, ističe potrebu za upotrebom modernih tehnologija, uključujući umjetnu inteligenciju, za praćenje onečišćenja;

70. naglašava važnost primjene načela predostrožnosti u dubokomorskom rudarstvu; u tom kontekstu ponavlja svoju potporu međunarodnom moratoriju na komercijalno dubokomorsko rudarenje sve dok se u dovoljnoj mjeri ne prouče i istraže učinci dubokomorskog rudarstva na morski okoliš, bioraznolikost i ljudske aktivnosti na moru[1];

71. ističe da stalno smanjenje broja održivih ribljih populacija naglašava važnost regulatornog okvira u skladu s pristupom utemeljenim na ekosustavu kao i učinkovitih i transparentnih sustava praćenja radi promicanja održivih ribolovnih praksi i borbe protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova; pozdravlja Sporazum WTO-a o subvencijama za ribarstvo kao važan korak prema ukidanju štetnih subvencija koje doprinose prelovu; poziva članice WTO-a koje to još nisu učinile da polože svoje isprave o prihvaćanju kako bi sporazum postao operativan; osim toga, potiče članice WTO-a da postupno ukinu subvencije štetne za okoliš u pomorskim gospodarskim aktivnostima, uključujući subvencije štetne za ribarstvo;

72. uviđa da su održive ribolovne prakse koje uključuju sudjelovanje zajednice ključne za smanjenje prelova i osiguravanje dugoročne održivosti morskih resursa; podsjeća na to da se mnoge male ribarske zajednice i dalje suočavaju s marginalizacijom i nepoštenim tržišnim natjecanjem; napominje da je ključno promicati otpornost obalnih i otočnih zajednica te potencijal plavog gospodarstva u skladu sa zakonodavstvom i ciljevima EU-a u području okoliša, osiguravajući pristup pitkoj vodi, održivi promet, ribarstvo utemeljeno na pravilima, održivi turizam, poduzetništvo i pravedan pristup uslugama; poziva Komisiju da promiče međunarodne održive ribolovne standarde kako bi se, među ostalim, osigurali jednaki uvjeti na globalnoj razini;

73. poziva EU da ponovno potvrdi i poveća svoju potporu znanosti o oceanima; potiče promicanje znanstvenog istraživanja i širenje točnih

---

[1] Rezolucija Europskog parlamenta od 7. veljače 2024. o nedavnoj odluci Norveške da nastavi s planovima za rudarenje morskog dna na Arktiku (SL C, C/2024/6333, 7.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6333/oj).

podataka, uz razvoj i razmjenu najboljih praksi; naglašava potrebu za integracijom politike upravljanja oceanima s autohtonim i tradicionalnim znanjem, znanošću i angažmanom zajednice; poziva na razvoj i provedbu upravljačkih alata za pojedina područja zajedno s drugim odgovarajućim mjerama očuvanja;

Cilj održivog razvoja br. 17 Jačati sredstva provedbe i obnavljati globalno partnerstvo za održivi razvoj

74. poziva EU da se nastavi zalagati za multilateralizam i raditi na njemu i da preuzme globalno vodstvo u promicanju provedbe ciljeva održivog razvoja i Programa održivog razvoja do 2030., čime bi se ojačali međunarodni ugovori i sporazumi kao što su Pariški sporazum, Konvencija o biološkoj raznolikosti i regionalne inicijative za očuvanje;

75. ističe da će se u sadašnjem teškom i nesigurnom geopolitičkom okruženju snažnim ponovnim angažmanom u pogledu ciljeva održivog razvoja poslati jasna poruka partnerima diljem svijeta te će se poduprijeti globalno djelovanje EU-a; izražava zabrinutost zbog toga što za postizanje ciljeva održivog razvoja nedostaju investicije u iznosu od 4 bilijuna USD[1]; naglašava da se predanost EU-a ciljevima održivog razvoja treba poduprijeti ambicioznim financijskim obvezama u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2028. – 2034.; poziva EU da primjenjuje pojačani pristup razvojnoj suradnji te da nastavi konstruktivno surađivati s drugim međunarodnim akterima, odnosno da ih mobilizira u jačanju njihovih napora u području održivog razvoja i podupiranju mira, rodne ravnopravnosti i ljudskog razvoja;

76. ponovno potvrđuje da je službena razvojna pomoć i dalje vitalan izvor javnog financiranja te da je ključan alat za smanjenje siromaštva, rješavanje problema nejednakosti i pružanje potpore najugroženijim zajednicama, posebno u nestabilnim, sukobima pogođenim i najmanje razvijenim zemljama;

77. izražava žaljenje zbog smanjenja službene razvojne pomoći u nekoliko država članica EU-a; poziva sve države članice i globalne partnere da ispunjavaju svoje obveze u pogledu službene razvojne pomoći kao ključnog stupa svoje razvojne politike i da osiguraju dostatna financijska sredstva za ispunjavanje obveze potrošnje 0,7 % bruto nacionalnog dohotka na službenu razvojnu pomoć i njegova udjela od 0,2 % kao službene razvojne pomoći za najslabije razvijene zemlje; nadalje, ističe da je danas samo 12 % službene razvojne pomoći namijenjeno djeci, unatoč njihovoj znatnoj zastupljenosti u stanovništvu zemalja koje primaju službenu razvojnu pomoć; poziva na uklanjanje prepreka, uključujući administrativno opterećenje,

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf

kako bi se omogućilo da pomoć dopre do najranjivijih zajednica;

78. poziva EU da ojača svoju ulogu u zagovaranju snažnijih financijskih obveza u pogledu razvoja i humanitarne pomoći na međunarodnoj razini, uključujući ciljeve održivog razvoja i Pariški sporazum, u prvom redu podupiranjem prilagodbe klimatskim promjenama i otpornosti na njih u najugroženijim regijama, uključujući male otočne države u razvoju i najmanje razvijene zemlje; osim toga, poziva EU da osigura da se ciljevi financiranja borbe protiv klimatskih promjena ostvare i odrede kao prioritet u multilateralnim pregovorima i globalnim partnerstvima; naglašava da bi promicanje gospodarskih interesa EU-a trebalo obuhvaćati i stvaranje stabilnih partnerstava vođenih zajedničkim interesima te da sve vanjske politike EU-a moraju biti ugrađene u širi okvir Programa održivog razvoja do 2030., dok razvojna politika EU-a i upotreba službene razvojne pomoći EU-a trebaju ostati usmjereni na smanjenje siromaštva, kako je definirao Odbor za razvojnu pomoć OECD-a;

79. ističe da hitno treba riješiti problem nedovoljne zastupljenosti zemalja globalnog juga u globalnom upravljanju te poticati uključivije međunarodne financijske strukture; smatra da su suradnja jug-jug i trostrana suradnja ključne za provedbu Programa održivog razvoja do 2030.;

80. ustraje u tome da je iznimno važno da UN u središtu multilateralnog sustava stvori miran, pošten, ravnopravan i uključiv globalni sustav utemeljen na pravilima koji je u interesu svih, pri čemu nitko ne smije biti zapostavljen; u tom kontekstu izražava svoju potporu brzim i učinkovitim reformama Vijeća sigurnosti UN-a; ističe da je hitno potrebno preispitati i reformirati globalno upravljanje međunarodnom razvojnom suradnjom, posebno nakon što je više zemalja smanjilo globalnu pomoć; naglašava da bi reforme međunarodnog financijskog sustava trebalo potaknuti ponovnom predanošću multilateralizmu;

81. ističe ključnu ulogu partnerstava s više dionika i smislenog sudjelovanja lokalnih tijela, civilnog društva te predstavnika mladih i žena u postizanju ciljeva održivog razvoja kao i punog i učinkovitog sudjelovanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica u globalnim partnerstvima, u skladu s Deklaracijom UN-a o pravima autohtonih naroda; naglašava potrebu za inicijativama koje bi predvodili mladi, posebno na globalnom jugu i u klimatski pogođenim regijama;

82. prepoznaje ključnu i višedimenzionalnu ulogu koju organizacije civilnog društva imaju u promicanju ciljeva održivog razvoja provedbom lokalnih strategija prilagođenih kontekstu kojima se osnažuju lokalni akteri te osigurava široko i uključivo sudjelovanje na svim razinama društva; u tom kontekstu poziva na veću uključenost ranjivih zajednica u osmišljavanje i praćenje politika povezanih s ciljevima održivog razvoja te na pojačanu suradnju, mobilizaciju

resursa i višedioničko sudjelovanje kako bi se ostvarili ciljevi održivog razvoja; poziva na sudjelovanje civilnog društva i na prostor za građansko djelovanje kako bi se osiguralo da se javnim sredstvima sprečava financiranje represivnih režima; naglašava da je pristup strukturnom financiranju nužan za učinkovito sudjelovanje civilnog društva u oblikovanju politika;

83. poziva na bolje praćenje provedbe ciljeva održivog razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini, uključujući u vidu potpore dobrovoljnim lokalnim pregledima; naglašava važnost poboljšanja dostupnosti pouzdanih podataka te prikupljanja i upotrebe podataka razvrstanih prema dohotku, dobi, spolu, invaliditetu i zemljopisnom položaju; ističe da u zemljama globalnog juga treba modernizirati statistiku i ojačati izgradnju podatkovnih kapaciteta;

84. poziva EU i njegove države članice da podrže globalni otpis duga i restrukturiranje duga za zemlje u razvoju, posebno one na globalnom jugu, uzimajući pritom u obzir trgovinska i razvojna načela UN-a za promicanje odgovornog državnog zaduživanja i pozajmljivanja; nadalje, poziva na sveobuhvatne reforme globalnih financijskih institucija, uključujući multilateralne razvojne banke, kako bi se povećala njihova učinkovitost, pravednost i odgovornost u pružanju potpore provedbi ciljeva održivog razvoja; naglašava da bi se veći naglasak trebao staviti na postojeće instrumente i razvojne banke, kao što je Europska banka za obnovu i razvoj;

85. ističe da treba uskladiti Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, uključujući programe u okviru strategije Global Gateway, s ciljevima održivog razvoja i Pariškim sporazumom te s pokazateljima ljudskog razvoja; poziva na veću uključenost Parlamenta i preuzimanje aktivnije uloge u nadzoru nad programima u okviru strategije Global Gateway, čime bi se zajamčila njihova učinkovitost i pravilna provedba;

86. ustraje u tome da inicijativa Global Gateway zahtijeva više strateški i koordiniran pristup koji integrira stroge kriterije s ciljevima održivog razvoja i ciljevima Pariškog sporazuma te temeljnim vrijednostima EU-a, uključujući ljudska prava, dobro upravljanje, demokraciju, transparentnost i okolišnu održivost; prepoznaje potencijal strategije Global Gateway za doprinos održivom razvoju; naglašava da ona mora biti transparentna u svom postupku planiranja te da mora imati jasne mehanizme za praćenje i evaluaciju svog učinka;

87. ističe potrebu za jasnijom komunikacijom, koordinacijom i usklađivanjem projekata strategije Global Gateway s postojećim razvojnim politikama EU-a; u tom kontekstu ističe da bi EIB trebao intenzivirati suradnju s drugim međunarodnim financijskim institucijama i nacionalnim razvojnim bankama kako bi se maksimalno povećao učinak njegovih intervencija, osiguravajući pritom potpunu usklađenost aktivnosti s ciljevima Pariškog

sporazuma i ciljevima održivog razvoja;

88. ponavlja svoj odlučan poziv Komisiji i državama članicama da ojačaju suradnju s partnerima u borbi protiv organiziranog kriminala, korupcije, nezakonitih financijskih tokova, štetne porezne konkurencije, izbjegavanja plaćanja poreza i utaje poreza; poziva na jačanje suradnje sa zemljama u razvoju u poreznim pitanjima, među ostalim u kontekstu kapaciteta, digitalizacije i jačanja njihovih poreznih sustava; pozdravlja uspostavu međuvladinog procesa za usvajanje Konvencije UN-a o porezu kao novog globalnog okvira za međunarodnu poreznu suradnju; ističe ključnu ulogu progresivnog oporezivanja u osiguravanju prihoda za financiranje održivog razvoja; podupire odluku ministara financija skupine G20 da osiguraju učinkovito oporezivanje iznimno imućnih pojedinaca;

Izgledi

89. ponavlja da su ciljevi održivog razvoja jedini globalno dogovoreni i sveobuhvatni skup ciljeva koji se odnosi na glavne izazove s kojima se suočavaju razvijene zemlje i zemlje u razvoju te da su najbolji alat za rješavanje temeljnih uzroka tih izazova; naglašava da ostvarenje Programa održivog razvoja do 2030. ovisi o globalnoj suradnji te pojačanom i ubrzanom djelovanju svih aktera; poziva EU da udvostruči svoja djelovanja i preuzme vodeću ulogu u postizanju napretka u tih pet godina, prije isteka roka 2030., kako bi se ubrzale mjere za preokretanje negativnih trendova i potaknula pravednija, mirnija i održivija budućnost za sve;

90. naglašava da je usklađenost politika radi održivog razvoja obveza u skladu s člankom 208. UFEU-a, na temelju koje se gospodarska, socijalna i ekološka dimenzija održivog razvoja žele integrirati u sve faze ciklusa donošenja politika kako bi se potaknule sinergije među područjima politika, utvrdili i uskladili mogući kompromisi te riješio problem međunarodnih učinaka prelijevanja politika EU-a;

91. ističe priliku koju ciljevi održivog razvoja pružaju za poticanje održivog gospodarstva usmjerenog na dobrobit ljudi; ističe da je potreban sveobuhvatan pristup kojim se osiguravaju dugoročna održivost i blagostanje nakon 2030., u skladu s različitim potrebama i okolnostima u različitim zemljama;

92. pozdravlja Pakt za budućnost, kojim se obvezuje na 56 mjera za ubrzavanje i financiranje održivog razvoja, osiguravanje da tehnologija koristi ljudima i planetu, ulaganje u mlade, podupiranje ljudskih prava i rodne ravnopravnosti te preobrazbu globalnog upravljanja; poziva na to da se obveze koje su preuzete tijekom sastanka na vrhu o budućnosti i koje se odražavaju u Paktu za budućnost pretvore u konkretne mjere i mjerljive ciljne vrijednosti; apelira na UN da započne s pripremom sveobuhvatne strategije za razdoblje nakon Programa održivog razvoja do 2030. koja bi se

temeljila na globalnoj predanosti održivom razvoju;

93. pozdravlja ishod četvrte međunarodne konferencije o financiranju razvoja u Sevilli kao velik napor uložen u reformu međunarodne financijske strukture, odgovaranje na troškove zaduživanja te u povećanje ulaganja kako bi se premostio manjak financijskih sredstava za održivi razvoj;

94. poziva na planove provedbe s konkretnim rokovima za postizanje ciljeva održivog razvoja do 2030. i zacrtavanje ambicioznih ciljnih vrijednosti čijem će se ostvarivanju težiti nakon te godine; u tom kontekstu poziva Komisiju da bude primjer te da razvije sveobuhvatnu strategiju popraćenu strukturiranim planom provedbe ciljeva održivog razvoja s jasnim i konkretnim ciljnim vrijednostima; nadalje, poziva na potpunu usklađenost sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira EU-a s ciljevima održivog razvoja;

95. pozdravlja prvu dobrovoljnu reviziju provedbe ciljeva održivog razvoja, koju je EU proveo 2023.; smatra da njezini zaključci mogu poslužiti kao čvrsta osnova za sveobuhvatnu strategiju EU-a za ciljeve održivog razvoja, koja bi trebala uključivati i ažurirani sustav praćenja kojim se uzima u obzir unutarnji i vanjski učinak EU-a na postupak provedbe ciljeva održivog razvoja; inzistira da bi takve revizije trebale postati redovite te da bi se njihovi zaključci trebali uzimati u obzir u prijedlozima Komisije;

96. smatra da bi uspjesi u napretku u ostvarivanju ciljeva održivog razvoja trebali biti vidljivi i da bi se njima trebali postaviti temelji za koncipiranje najboljih praksi za ostvarivanje ciljeva održivog razvoja; u tom kontekstu naglašava važnost uključive digitalizacije, među ostalim u kontekstu umjetne inteligencije, koja se temelji na Globalnom digitalnom sporazumu; pozdravlja izvješće o ljudskom razvoju za 2025., koje je usmjereno na to pitanje;

°

° °

97. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji, glavnom tajniku Ujedinjenih naroda te predsjedniku Opće skupštine Ujedinjenih naroda.